

daarmee
n. Goetius.

et andere
schomme-
nen". En
leelen be-

gregatie".

et zij geen
leer, die
op doen
sche acte-
ontdekk-
er mythe-
unde der
n de reli-

vallen in
emmin als
partij, of
opaganda-
t, het zal
m des te
rscheiden
len Joden
wel een
ht zoowel
id, en ge-
weest is.
K. S.

VEN

EN". (II.)

de bespre-
kelijkt.
a en ander
de actie-
wat betreft
huls en b.
t bevoegd
elingen te

spartij ge-
lezen al of
g verloor,

er de R.-K.

K. Staats-
sturen een
uiteengezet,
gen van de
om zich in
nationale
delijk heeft
t feit, dat
in gebreke
e totstand-
ding. Door
et gemeen-
voorgond
politieken
ond.

tijde der
bezwa-
sage uit
waarin
t „eens-
geboor-
en onaf-
aan het
dergelijke
e Deutsche
s dienself-
den pers-
die in een
deelde, dat
reiken door
n; dat ook
het niet in
k, dat men
monarchie
s pogingen
ten afhan-

verspreide
oriteit"
punten:

er bedoelde

and citaat
schen Heer
edezernent,
aangelegen-
Haagsche
niet geheel
uidelijk zijn
Van meer

beteekenis is het dat, dat, zijn wij wel ingelicht, de heer Janke nog weer anderen boven zich heeft, b.v. dr Schmidt, zoodat wat hij zegt, nog geenszins heeft te gelden als een officiële uiting van het militaire gezag in het bezette deel des rijk, welk gezag in de Haagsche bepalingen is voorzien.

Als nu het dagelijksch bestuur der R.K. Staatspartij verklaart: „de Deutsche autoriteit" had bezwaar, dan zouden wij graag weten: welke autoriteit? Een officiële, of een semi-officiële? Een legislatieve, of uitvoerende, of een autoriteit, die geen van beide praedicaten vermag te voeren? En gold het een „bezwaar", dan wel een „verbod"? Een verbod van publicatie dezer twee programapunten van dr Colijn, (hetgeen dan den Pressedezernent of diens chef zou regardeeren), of een verbod van vorming eener vereniging onder indiening van statuten, welke bevatten de programapunten: Oranjenhuis en onafhankelijkheid?

Wij wilden zoo graag precies worden ingelicht, liefst door dr Colijn of dr Donner of een ander, die tot spreken bevoegd is. Nu de roomschen met publicatie begonnen zijn, kunnen anderen gereedelijk volgen, al was 't maar ter rectificatie of — ter verduidelijking.

Want wat 't moderamen der R.K. Staatspartij hierboven bekend maakt, is niet afdoende, en niet duidelijk. Wij zelf hebben immers de ervaring opgedaan, dat een lichaam, hetwelk o zoo officiëlerig deed, tenslotte bleek niet officiëel te zijn (de „Raad van Voorlichting der Ned. Pers"). Het feit, dat wij nu reeds ons tweede artikel schrijven over de brochure-Colijn, hoewel het volgens dit wonderlijke instituut verboden heette, zegt al genoeg ter adstruatie van deze onze vraag: nemen wij in deze verwarde tijden, waarin ook de wijze van officiële berichtgeving weer „fraglich" geworden is, en onduidelijk, soms niet te spoedig als „verboden" aan, wat toch de militaire bezettingsmacht allerminst officiëel geacht worden wil metterdaad te hebben verboden? Zoo ja, dan zuchten wij onder verboden, die geen wettelijke verboden zijn. Wij hebben in onze positie geen aanmerking te maken op de manier, waarop duitsche autoriteiten haar officiële publicaties plegen te doen. Maar met het feit voor oogen, dat o.a. een man als mr Rost van Tonnigen mede publicaties aangaande „de duitsche autoriteiten" deed, aan welke publicaties bij nader onderzoek de feitelijke grondslag blijkt te ontbreken, doet ons toch vragen, of het niet rationeel is, alleen dat als communicé van duitsche bezettingsautoriteiten officiëel te erkennen, waar de naam van zulk een autoriteit duidelijk onder staat te lezen?

Wij zouden wel zeer onheusch tegen de bezettingsmacht van den vijand optreden, indien wij ook maar onderstelden, dat zij niet met naam en toenaam haar eigen verordeningen zou onderteekenen. Of, indien wij onderstelden, dat zij ons onzeker van beweging zou willen maken, onzeker, door ons zoowel met officiëel-geteekende verordeningen, alsóók met oekases van officieuze, en als 't er op aankomt, niet erkende instanties te willen doen bewerken. Wij moeten ons houden aan wat officiëel blijkt rechtstreeks van den vijand-occupant te komen. De rest kan ons koud laten. — dat zal de occupant zelf niet anders willen zeggen.

Keeren wij nu terug tot de publicatie van de R.K. Staatspartij, dan vragen wij: is het werkelijk waar, dat van officiëel-verantwoordelijke duitsche zijde hier een definitief verbod is gegeven?

Zegt men ja, — dan is mij niet duidelijk, waarom het driemanschap, dat „de Nederlandsche Unie" heeft opgericht, heeft kunnen laten publiceren (althans één van 'n leden): wij zijn, hoewel jongeren, tenslotte maar van wal gestoken, omdat de ouderen het niet deden. Dit ware dan een onjuistheid, die misleidend werkte. Want de nuchtere werkelijkheid zou dan deze zijn:

dat de ouderen wel degelijk van wal gestoken zijn (dr Colijn);

dat ze daarbij twee zeer principiële punten (Oranjenhuis en onafhankelijkheid) naar voren brachten, die bijna heel het volk vurig begeert,

dat ze evenwel daarin zijn gehandicapt door de repraesentanten der oorlogvoerende mogendheid,

en dat nu niet de jongeren begonnen zijn bij ontstentenis van ouderen, doch dat ze heel wat anders op touw gezet hebben. Het ware dan royaler, dat ook maar ronduit zoo te publiceren. We weten dan precies, wat we aan de duitschers hebben, en aan dr Colijn, en aan het driemanschap. Klarheid is de eerste conditie voor orde en rust bij het beste, niet plompschreeuwerige deel van ons volk.

Zou men daarentegen verklaren: neen, strikt genomen heeft geen officiëel-definitief verantwoordelijke duitsche autoriteit dr Colijn den mond gesnoerd, subsidiair, hem de formatie eener unie met behoud der beide programapunten verboden, dan klemte te meer de vraag: waarom zwijgt een deel ook van onze pers („De Rotterdammer" b.v.) de brochure-Colijn dood ('t hoeft toch niet)? En waarom laat men de kansen voorbij gaan, en waarom zouden wij in deze desolate misère nu zoo maar ons aansluiten bij een driemanschap, dat twee punten negeert, die ons volk in overgrote meerderheid toch na aan 't hart liggen? Waarom?

Wat wij in de publicaties der Nederlandsche Unie lezen is ongetwijfeld veel beschaafder, dan wat van

de zijde der N.S.B. wordt opgedischt. En veel meer beheerscht. Het kan personen naar boven brengen, die de overgrote meerderheid van ons volk veel liever onder de oogen ziet, dan de heeren, die met een on-aesthetisch pakje loopen, en ons „naar den strot willen grijpen". Maar tenslotte kan ons dat prae niet zoo veel schelen. We strijden niet voor of tegen personen, doch voor of tegen beginselen. En het moet ons van het hart, dat wij nog al wantrouwig worden, als enkele bladen, die o.i. in deze dagen in den strijd voor de waarheid in een ommezien gecapituleerd hebben, nu ineens zoo'n reclame maken voor het driemanschap en zijn Nederlandsche Unie. Wij vinden in die Unie erg veel, dat ook op het verlanglijstje der N.S.B. enz. voorkomt. En al zijn we heel erg tegen de N.S.B., wij zullen niet uit blinde haat tegen onverkwikkelijke elementen, die daár samen-scholen, nu maar uit puur negativisme kunnen of mogen slikken wat anti-N.S.B. is.

De Nederlandsche Unie heeft o.i. te veel de N.S.B.-ideologie ontzien. Waarom anders de onderscheiding van „cultureel" en „sociaal-economisch gebied"? 't Zijn klanken uit de N.S.B.-staatsleer, model Hegel. Waarom die „verheffing" van het „levensideaal" (!) boven materialisme en egoïsme tot toewijding aan de waarachtige levenswaarde van mensch en gemeenschap? Het wetenschappelijke materialisme heeft hetzelfde lied gezongen ('t heeft ook 'n soort van religie gebaard), en het heeft óók wel zijn filosofische bavoelen tegen het egoïsme van den individu geslingerd. En zouden wij nu zoo maar de onuitgewerkte „waarde-filosofie" van het driemanschap moeten accepteren? „Vrijheid van godsdienst, kerk, levensbeschouwing, opvoeding", zoo lezen we verder. De N.S.B. zal graag nog eens bezweren, daar óók vóór te zijn. Alleen, — het komt er maar op aan, hoe straks, als de terreinen van staat en kerk zich afgrenzen, die vrijheid nader uitgewerkt wordt. En waarom in dezen interimstijd als culturele belangenafere bepaald Vlaanderen en Zuid-Afrika genoemd? Heeft onze Koningin, toen Duitschland in 1918 bezwijd lag, soms Oost-Friesland willen inpalmen? We waren er te fatsoenlijk voor. Maar waarom zouden wij dan nú (!) over een stuk van België en van het Engelsche imperium praten, als 't niet was ten gerieve van N.S.B.-propagandisten, tot in „De Nieuwe Eeuw" toe? In dat (roomsche) orgaan zetten ze óók al verzen van zóveel strofen over Duitschland, en zoo! Opvoeding van de jeugd in nationalen zin? Maar wat is dat? Op de christelijke scholen gebeurt dat al lang, — maar juist dat „christelijke" is hier weggelaten. Wat is voorts die arbeidsplicht voor iedereen? Toch weer een soort van propagandadienst?

We stellen slechts vragen, die duidelijk willen maken, dat o.i. de Nederlandsche Unie te veel heeft geluisterd naar leuzen-van-den-dag, daardoor al te gemakkelijk de kans beloofd, toch weer een (meer aristocratisch getint) nationaal-socialisme te importeren, en helaas nalaat, tegenover revolutionaire woelingen hoog te houden de punten, waar het om gaat, voor verreweg het grootste volksdeel. Is, zoo vragen wij, is, en dat zonder gebleken dwingende noodzaak, de kracht van onze volksgetuigenis er niet door verzwakt? Staan we hier, instee van „op de grens van twee werelden", feitelijk niet reeds aan den anderen kant van die grens? Is er hier geen verzweegen aanpassing geweest, die evenzeer vermoet en teleurstelt, en — ergert, als de openlijke capitulatie van den paus? Zeker, hij is, verklaart hij, altijd tegen het marxisme geweest. Wij waren het ook. Maar als twee hetzelfde bestrijden, is de strijd nog niet dezelfde.

We zijn door den snellen gang der geschiedenis gedwongen, onze opmerkingen over dr Colijn's brochure te doen uitdijen. Volgende week dus nog een artikel. Zie intusschen Persschouw.

K. S.

OVER „DUISTERE MANIEREN".

In „Volk en Vaderland", 8e Jrg., no. 29, het orgaan der N. S. B., komt een artikelje voor, waarin althans twee van de vele onwaarheden de aandacht verdienen.

Nummer één: „op de een of andere duistere manier is reeds het bericht uitgestrooid, dat „De Reformatie" verboden zou zijn geworden. Of dat een reclame-truc van den redacteur of uitgever is geweest, weten wij niet, maar het zou ons niet verwonderen. De professor hengelt er in ieder geval wel naar!"

Natuurlijk weten deze heeren beter. Ze hebben gelezen — het blijkt uit hun eigen woorden — wat er in ons blad stond. Dus weten ze ook, dat het valsche bericht inzake ons blad afkomstig was van den Raad van Voorlichting, zooals het instituut heet. De namen nog eens noemen? Goedewaagen, Rost van Tonnigen, Meijer-Schwencke, Goedhuys, van Megchelen, v. d. Poel. Deze heeren, die nota bene aankondigden, dat ze in speedgevallen gebruik zouden maken van het telexnet van het A. N. P., en dat suggesties, aanwijzingen, etc. van de overheid ook door hun „Mededeelingsblad" zouden worden ter kennis gebracht, worden thans gladweg verloochend. Nu het zaakje mislukt is, en de oogen van velen ervoor zijn opengegaan, dat hun z.g. Raad geen wetgevend lichaam is, en ook geen uitvoerend lichaam.

Nummer twee: „Verzoeken om bepaalde onderwerpen onder de gegeven omstandigheden niet aan te snijden, zijn voor hem (d.w.z. den Reformatie-redacteur) slechts aanleiding.....", en wat daar verder volgt. (Zie vervolg op blz. 342.)

Levenshouding.

Vriend, gij zijt een koning!

Het is waar, zoo op het oog hebt gij daar niet veel van. Gij hebt een lap op uw schoen en draagt een confectie-pakje van vijf-en-twintig pop. Ook sloft uw gang een weinig, want gij hebt stoer aangepakt in uw leven. Daar ligt soms een moede blik in uw oogen, een zorgelijke trek plooit zich om uw mond.

Sommigen beweren, dat gij tot een tijdperk behoort, dat onherroepelijk voorbij is. Doch de genadige Beschikker van uw lot beluigt, dat Hij u een eeuwig regiment heeft toebedeeld. Als de ure van de lieden dezer wereld voorbij is, als hun zestig minuten zijn omgetikt, gaat gij van uw motorscheepje, uw boerderij, uw winkeltje, van uw kantoorkruk naar den troon.

Dezer dagen heb ik nog eens een veelurige boottocht gemaakt over de breede Zaan. Vreugden van Holland heb ik gesmaakt in den besten zin van het woord. De dagen van ouds rezen voor mij op. Ik zag weer de bedrijvig wikkende molens, ik zag de hoeren door het water schieten in hun ranke jol, ik hoorde het geklop der breeuw-hamers op de scheepstimmerwerven, ik zag de schepen laveeren over het watervlak. Ik zag u weer wandelen, volk van Holland, uw pittigen, verzekerden gang. Ik hoorde uit uw groene huisjes, waar kinderrijke gezinnen om de geferde tafel zaten, de psalmen des geloofs opklinken. Gij hebt in houten huisjes en op geteerde scheepjes gewoond en geloofd, dat gij gasten en vreemdelingen op de aarde waart.

Bilderlijk, die zijn volk en vaderland zoo vurig liefhad, ook al had het hem niet lief, heeft het mede van u gezongen:

Geen volle schatkist maakt den koning,
Geen statiehemel boven 't hoofd,
Geen purper, pracht- of praalvertooning,
Geen schittering, die den dag verdooft.
Hij, hij alleen, mag koning heeten,
Wiens ziel zich opheft boven 't Lot,
Die, onbezoodeld van geweten,
Geen and'ren Meester eert dan God.

In de nieuwere psychologie, waarvan gij geen kennis droegt — gij zoudt dat gewis wel en gewaueel ook niet hebben verdragen! — heeft men u als koning afgezel en van u een slachtoffer gemaakt van allerlei onbewuste driften. Gij wist beter dan zij het meent te weten van de boosheid uwer natuur, waarvan geen zielkunde de diepte ooit heeft gepeild. Maar gij liet u den schepter niet ontwingen, welke God u om uws Heeren Christus' wil genadiglijk had verleend. In uw houten bedehuizen, onder het schijnsel van uw olielampen, hebt gij het beleden: Waarom wordt gij een Christen genaamd? Opdat ik dapperlijk tegen de zonde zou strijden en hiernamaals met Hem over alle schepselen zou regeeren! Dan strekt gij uw rug, die gebogen was onder zwaren arbeid, en uw zware stemmen vereenigen zich met de welluidende, heldere stemmen van uw kinderrijke vrouwen: Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d' eerkroon dragen!

Het kon gebeuren, dat er bij die klanken, die opbruiscchten tegen het lage dak van uw kleine kerkje, een traan vloede langs uw gebruinde wang. Het jubelde in uw hart: O, blij vooruitzicht, dat mij streelt!

Koningen hebben het niet steeds gemakkelijk op aarde. Als het hun niet langer goedgaat, verliezen zij de gunst der menschen. Dan moet David naar Adullam, dan wordt hij verraden door de inwoners van Rehila, dan willen de Zifieten hem uitleveren aan Saul. Zulke tribulatiën zijn noodig! Zie, soms raakt gij te sterk gehecht aan uw landschap, aan de vrije wateren uwer rivier, aan den wind, die klappert in het zeil van uw tjalken, aan de balen en vaten van uw nederig bedrijf, waarin uw bezige geest zijn werkzaamheid vindt. Dan neemt God voor een wijle de genieting daarvan — en ook deze is schoon in zijn tijd — weg, opdat gij te sterker verlangen zoudt naar dat onbewege-lijk koninkrijk, dat voor u is weggelegd van vóór de grondlegging der wereld. Dan moet gij hooger leeren mikken dan naar uw zijden pet of zelfs uw hoogen hoed, dan moet gij leeren verwachten naar de kroon, door Gods zegenvolle handen voor u geslepen. En in den nacht heft gij uw psalmen aan: 'k Zal Zijn lof zelfs in den nacht, zingen, daar Ik Hem verwacht!

Vriend, gij zijt een Koning!

Een koning bij de gratie Gods.

N. B.

CORRESPONDENTIE.

Tot onze spijt moeten we, in antwoord op de zeer vele aanvragen, mededeelen, dat van de Juni-nummers en van de nummers van 5, 12 en 19 Juli geen exemplaren meer beschikbaar zijn.